

Kustavin kunnan **torjuttava maksuttoman toisen asteen koulutuksen romuttaminen**

Orpon hallitus päätti huhtikuun 2024 kehysriihessä useista merkittävistä suomalaisen hyvinvointivaltion heikennyksistä. Erityisen haitallinen leikkaus on koulutuksen järjestäjäkin koskettava päätös rajoittaa toisen asteen opiskelijoiden maksuttomia oppimateriaaleja ja ylioppilastutkintomaksuja sen vuoden loppuun, jolloin opiskelija täyttää 18 vuotta.

Maan hallituksen päätös romuttaa maksuttoman ja yhdenvertaisen mahdollisuuden suorittaa toisen asteen koulutus. Toimenpiteellä tavoitellaan vain 12 miljoonan euron vuosittaista säästöä valtakunnallisesti, mutta toteutuessaan se lisää nuorten ja perheiden eriarvoisuutta. Vuoden 2022 Lukiolaisbarometrin mukaan maksuttomien oppimateriaalien tarjoaminen on lisännyt lukiokoulutukseen hakeutumista erityisesti niiden opiskelijoiden kohdalla, joiden vanhemmista kumpikaan ei ole korkeakoulutettu, vähintään toinen vanhemmista on työtön tai joiden äidinkieli ei ole suomi. Toiseen asteen tutkinnon suorittamisella on myös selvä vaikutus myöhempään sijoittumiseen työmarkkinoille. Hallituksen esitys kohdistuu siis nimenomaisesti jo valmiiksi heikommassa asemassa oleviin nuoriin ja perheisiin lisäten eriarvoisuutta kaikkialla Suomessa. Päätetyllä koulutusleikkauksella saavuttaisiin vain minimaalista julkisen talouden säästöä ja se lisäisi nuorten eriarvoisuutta sekä kaventaisi vähintään osan nuorista tulevaisuuden mahdollisuuksia.

Lisäksi säästö on Kustavin kunnan näkökulmasta toteuttamiskelvoton. Esimerkiksi oppikirjojen, erilaisten opetusvälineiden ja tietokoneiden kerääminen pois opiskelijoilta sekä e-kirjalisenssien katkaiseminen kesken abiturienttivuotta tai opintojen loppurutistusta on arkijärjen vastaista ja erittäin haastavaa toteuttaa. Se myös lisäisi jo entisestään kuormittuneen opetushenkilöstön työkuormaa. Pahimmassa tapauksessa oppimateriaalien maksullisuudella olisi myös vaikutusta opinnoissa menestymiseen ja tutkinnon valmistumiseen. Vaihtoehtoisesti lukuisten pienten laskujen ym. maksujen laskuttaminen nuorilta opiskelijoilta aiheuttaa lisää hallintotaakkaa sekä -kuluja kunnille.

Valtuutetuille kuuluvaa aloiteoikeutta käyttäen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että:

- 1) Kustavin kunnan edunvalvonnan tavoitteeksi asetetaan valtioon vaikuttaminen, jotta päätetty koulutusleikkaus perutaan asian jatkovalmistelussa yllä mainituilla perusteilla
ja
- 2) Kustavin kunta päättää selvittää eri keinot turvata aidosti maksuton ja yhdenvertainen toisen asteen koulutus oppivelvollisuutta suorittaville asukkailleen kustantamalla yli 18-vuotiaiden toisen asteen oppimateriaalit, mikäli valtio toteuttaa koulutusleikkauksen.

09.05.2024

Kai Nieminen
Sirpa Koskinen

Kai Nieminen
Sirpa Koskinen

Maksuton toisen asteen koulutus on yksi suomalaisen koulutusjärjestelmän kivijaloista, jota ei missään tapauksessa saa saksia.

Marinin hallituksen päätös oppivelvollisuuden laajentamisesta ja toisen asteen opintojen maksuttomuudesta oli todellinen virstanpylväs suomalaisessa koulutuspolitiikassa.

On äärimmäisen huolestuttavaa, että Orpon-Purran hallitus aikoo tehdä säästöjä toisen asteen koulutuksesta, joka uhkaa nuorten tulevaisuutta ja osaamista. Koulutuksen saavutettavuuden ja tasa-arvon tulee olla yksi yhteiskunnan keskeisistä arvoista, ja maksuttoman toisen asteen koulutuksen turvaaminen on ehdottoman tärkeää sen varmistamiseksi, että jokaisella nuorella on yhtäläiset mahdollisuudet kouluttautumiseen.

Toisen asteen koulutuksen pitää ehdottomasti olla maksutonta kaikille opiskelijoille. Koulutuksen maksuttomuus on yksi tärkeimmistä tekijöistä, jotka mahdollistavat yhdenvertaisen mahdollisuuden kouluttautua ja kehittää itseään.

Maksuttomuus takaa sen, että kaikilla nuorilla on yhtäläiset mahdollisuudet hankkia laadukas koulutus ja sitä kautta nostaa omaa osaamistasoaan. Koulutuksen ei tulisi olla riippuvainen siitä, millaiset ovat perheen tulot tai muut taloudelliset resurssit. Koulutuksen maksuttomuus myös vähentää eriarvoisuutta yhteiskunnassa ja mahdollistaa sen, että kaikilla nuorilla on yhtäläinen mahdollisuus menestyä ja saavuttaa omat tavoitteensa.

Kannatamme täysin esitystä siitä, että kunnat sitoutuvat korvaamaan aidosti maksuttoman toisen asteen koulutuksen jokaiselle.

Jokaisella nuorella tulee olla oikeus saada laadukasta koulutusta taustastaan riippumatta. Kehotan kaikkia hyväksymään valtuustoaloitteen ja puolustamaan sitä tiukasti valtuuston käsittelyissä.

Maksuton toisen asteen koulutus ei ole pelkästään kustannuskysymys, vaan se on investointi tulevaisuuteen ja koko yhteiskunnan hyvinvointiin. Se on askel kohti entistä tasa-arvoisempaa ja osaavampaa Suomea.

Toivomme, että kaikki asukkaat ja päättäjät ymmärtävät tämän asian tärkeyden ja tekevät kaikkensa sen turvaamiseksi.